

Оціночний етап практичного заняття передбачає перевірку вихідного рівня знань студентів, обговорення, висловлювання думок (прийом «мікрофон») підбиття підсумків заняття, визначення завдань для самостійного опрацювання. На увагу педагогів вищої школи також заслуговують такі методи інтерактивного навчання як дискусії. У процесі вивчення дисципліни «Основи фізичної реабілітації» пропонуємо проведення «круглого столу» на обрані теми: «Корисне збалансоване харчування – запорука здоров'я та довголіття», «Інноваційні реабілітаційні технології», «Нові підходи та методики реабілітації дітей із церебральними паралічами», «Профілактика викривлень хребта та плоскостопості у дітей», «Партнерські пологи: за і проти» та ін. Отже, використання інтерактивного навчання у процесі вивчення дисципліни «Основи фізичної реабілітації» дозволило: підвищити інтерес студентів до майбутньої професійної діяльності; розвинути аналітичні здібності та комунікативні навички студентів; досягти високого рівня самостійності суджень студентів; підвищити емоційність занять; створити атмосферу співробітництва. Підсумовуючи вищесказане, доречно згадати вислів древньокитайського філософа – Конфуція: „Те, що я чую, я забуваю. Те, що я бачу, я пам'ятаю. Те, що я роблю, я розумію”.

ВИСНОВКИ. Сучасна система підготовки висококваліфікованих спеціалістів у вищій школі потребує постійного удосконалення та розвитку. Одним із напрямків підвищення якості освіти є впровадження інноваційних педагогічних технологій. Інтерактивні технології навчання у вищій фізкультурній освіті є недостатньо вивченими. У науковій літературі фрагментарно відображено застосування інтерактивних методів у процесі підготовки фахівців з фізичної реабілітації.

Визначено, що інтерактивне навчання дозволяє створити конкретні умови навчання, за яких кожен студент може проявляти і розвивати комунікативні й аналітичні здібності, бути активним учасником навчального процесу, підвищувати рівень володіння професійними навичками. У процесі вивчення дисципліни «Основи фізичної реабілітації» використовують наступні інтерактивні методи: робота в малих групах, мікрофон, незакінчене речення, мозковий штурм, навчаючи – учусь, розігрування ситуації за ролями, дебати, дискусія та ін.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ НАУКОВИХ РОЗВІДОК вбачаємо у вивченні ефективності використання інтерактивних технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буякас Т. М. Процесс обучения как диалог между профессиональным и личностным становлением / Т. М. Буякас // Вестник МГУ: Психология. – 2011. – № 2. – С. 69–77.
2. Єгорова В. В. Інноваційні педагогічні технології в сучасному навчально-виховному процесі ВНЗ / В. В. Єгорова, М. О. Голубева // Наукові записки НаУКМА: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – 2009 – Т. 97. – С. 28-31.
3. Круцевич Т. Ю. Інноваційні процеси у сфері підготовки кадрів з фізичної культури / Т. Ю. Круцевич, М. А. Зайцева // Теорія і методика фізичного виховання. – 2005. – №4. – С. 41 – 45.
4. Кулакова Т. Б. Формирование профессиональной компетентности будущих педагогов интерактивными методами / Т. Б. Кулакова // Наука і освіта. – 2012. – №1. – С. 29-32.
5. Пірус О. А. Впровадження інтерактивних методів навчання у ВНЗ I-II рівня акредитації фізкультурного профілю / О. А. Пірус, А. М. Окопний // Молода спортивна наука України. – 2010, Т.2. – С 188-193.
6. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: Видавництво: А.С.К., 2004. – 192 с.
7. Симчук С. Є. Використання інтерактивних технологій у професійній підготовці товарознавців-комерсантів / Симчук С. Є. // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – №8. – С. 104-108.
8. Fathia Ahmed Mersal¹, Nahed Ahmed Mersal. Effect of Blended Learning on Newly Nursing Student's Outcomes Regarding New Trends in Nursing Subject at Ain Shams University // American Journal of Educational Research, 2014, Vol. 2, No. 11, 1036-1043.
9. Hai-Ning Liang, Kamran Sedig. Can interactive visualization tools engage and support pre-university students in exploring non-trivial mathematical concepts? // Computers & Education, Volume 54, Issue 4, May 2010, Pages: 972-991.
10. Julia Petty. Interactive, technology-enhanced self-regulated learning tools in healthcare education: A literature review Review. Article Nurse Education Today, Volume 33, Issue 1, January 2013, Pages 53-59.

УДК 37.037.1-053.5-056.264

Байкіна Н.Г., Довгалюк А.А.
Запорізький національний університет

МЕТОДИКА АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАЙКУВАТИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

У статті розкривається зміст і етапи корекційної роботи з дошкільниками, що заикаються, показані методичні прийоми навчання діафрагмальному диханню, вдосконаленню тривалості і плавності вдиху, представлені рухливі, мовні і сюжетно-рольові ігри на заняттях з фізичного виховання.

Ключові слова: заїкання, мова, корекція, рухливі, мовні, сюжетно-рольові ігри, дошкільнята, фізичне виховання.

Байкіна Н.Г., Довгалюк А.А. Методика адаптивного физического воспитания заикающихся дошкольников. В статье раскрывается содержание и этапы коррекционной работы с заикающимися дошкольниками, показаны методические приемы обучения диафрагмальному дыханию, совершенствованию продолжительности и плавности вдоха, представлены подвижные, речевые и сюжетно-ролевые игры на занятиях физического воспитания.

Ключевые слова: заикание, речь, коррекция, подвижные, речевые, сюжетно-ролевые игры, дошкольники,

физическое воспитание.

Bayikina N., Dovgaluk A. *The methodic of the preschool's children adaptive physical education with a stammer. In the article maintenance and stages of correction work open up with stammering preschool children, the methodical receptions of teaching the diaphragmatic breathing are rotined, to perfection of duration and smoothness of exhalation, mobile-vocal and difficultly-role games at the lessons of the physical education are presented. Consolidation of language skills nonconvulsive carried out in free speech communication. Classes are built according to the program of physical education, any restrictions associated with the primary disease. Method of adaptive physical education for preschoolers with stuttering based on joint activities in physical education teacher, speech therapist and psychologist and allows approved and solve the task of preparing children with stuttering learning in the schools. It is a positive effect on physical fitness, coordination abilities, respiratory function, mental and personal development of the child, increases motor preparedness of children improves auditory and visual attention, memory, reduces anxiety, improves self-esteem, creates a positive "self-concept" and eliminates signs of movement disorders. It ontogenetic, anatomically, functionally related to the motor system. The movement disorder in the structure of speech dysfunction is seen as part of a leading defect. In this regard, body language, motor and psychomotor development - a complex process that requires participation and concerted actions of all professionals. Further research conducted and proved that adaptive physical education has huge potential for correction of speech, rehabilitation and physical condition of children. In the future, will be developed methodological approaches activation and correction of those functions that are directly or indirectly involved in speech activity.*

Key words: stammer, vocal, correction, mobile-vocal, difficultly-role games, preschool children, physical education.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Мова - найважливіша психічна функція, властива тільки людині. На основі мови та її смислової одиниці - слова - формуються і розвиваються такі психологічні процеси, як сприйняття, уява, пам'ять, мислення. Мова є основою комунікативної функції, яка здійснюється за допомогою тієї або іншої мови. Мовні порушення, які виникли під впливом будь-якого патогенного чинника, самі не зникають і без проведення спеціально організованої корекційної роботи негативно позначаються на усьому подальшому розвитку дитини. Соціально-психологічні фактори ризику пов'язані з психічною деривацією дітей. Негативний вплив на мовний розвиток також може здійснювати необхідність одночасно двох мовленнєвих систем, надлишкова стимуляція мовленнєвого розвитку дитини, невірний тип виховання дитини, педагогічна занедбаність, дефекти мовлення оточуючих. При мовленнєвих порушеннях спостерігається обмежена рухливість органів мовлення. Нечіткість в артикулюванні звуків мови викликає недоліки вимови і призводить до обмеження мовленнєвої активності. Роботу виконано згідно з тематичним планом науково-дослідних робіт Запорізького національного університету, Напрям «Корекція рухової сфери в учнів з вадами слуху засобами оздоровчого туризму (Державний реєстраційний номер 0113□000200).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Заїкання відноситься до одного з найпоширеніших розладів мови. Воно виникає в ранньому дитинстві і за відсутності необхідної допомоги може зберігатися багато років. Утруднюючи навчання, заїкання формує у людини риси характеру, що ускладнюють її життя - боязкість, невпевненість у своїх силах, залежність від оточення Калягін В. [6]. Н.Г.Байкіна, Я.В.Крет, Л.В.Шапкова, Є.Я.Михайлова [1] вказують на ранню логопедичну корекцію дітей із заїканням та пропонують наступні етапи: підготовчий (1 місяць), режим мовчання (1 тиждень), режим мовлення пошепки (2 тижні), зв'язане мовлення (1 місяць), відображене мовлення (1 місяць), питально-відповідне мовлення (3 місяці), самостійне мовлення (2 місяці). Значне відставання дітей, що заїкаються, від здорових однолітків за показниками, що характеризують зовнішнє дихання (ЖЭЛ, МВП, пневмотахометрія, сила дихальної мускулатури) виявив Ю.А.Штена. С.В.Леонова, досліджуючи загальну і мовну моторику дітей, що заїкаються, виявила, що велика частина дітей мала виражені порушення моторики, які проявилися в сповільненості завдань, недостатній координації рухів. У них характерні порушення уваги, пам'яті, мислення, виявляється загальна моторна незручність дітей, незграбність, дискоординація рухів, недостатня ритмічність, порушення статичної і динамічної рівноваги, труднощі у формуванні просторово-часових стосунків, особливо словесних позначень тимчасових і просторових ознак предметів. Характерним для цих дітей є невміння вслухуватися в пояснення педагога, концентруватися та своєчасно реагувати на різні сигнали і подразники, внаслідок цього діти не можуть виконати серійні завдання і вправи, перемикаються з одного виду діяльності на інший Фидирко М.А. [9], Волкова Г.А. [4]. Окрім цих порушень у дітей з мовною патологією спостерігається: низький рівень освоєння рухових умінь; порушення постаті, плоскостопість; низький рівень загальної фізичної підготовленості.

Формування мети та завдань роботи. Розробити і апробувати зміст і етапи корекційної роботи з дошкільнятами, що заїкаються, на заняттях з адаптивного фізичного виховання.

Основні завдання дослідження:

1. Показати методики навчання дифрагмальному диханню на заняттях з фізичного виховання.
2. Розкрити шляхи вдосконалення тривалості та плавності видоходу на заняттях з фізичного виховання.
3. Апробувати методику рухливих, сюжетно-рольових, мовленнєвих ігор з дітьми, що заїкаються на заняттях з адаптивного фізичного виховання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Заїкання характеризується порушенням темпу, ритму, плавності мови, мимовільними зупинками і повтореннями окремих звуків і складів Власова Н.А. [3].

Для заїкуватих дошкільнят розроблена методика адаптаційного фізичного виховання, яка передбачає:

- взаємопов'язані дії фахівців ДОУ;
- побудова річного циклу занять на основі шести етапів логопедичної корекції заїкання;

• комплексне вирішення педагогічних завдань адаптивного фізичного виховання, яке містить два взаємозалежних блоки:

1) освоєння програмного матеріалу – формування знань, навчання основним рухам, розвиток фізичних якостей;
2) корекцію вторинних порушень – постави, плоскостопості, функції дихання, координаційних здібностей: розслаблення, рівноваги, дрібної моторики, що стимулюють розвиток мовної функції:

– диференційований підбір засобів і методів адаптивного фізичного виховання на основі динамічної медико-психолого-педагогічної діагностики, врахування особливостей фізичного розвитку, рухової підготовленості та рівня психомоторного розвитку, пов'язаних з основним дефектом;

– побудова занять, переважно на ігровому матеріалі, активізує увагу, уяву, фантазію, запам'ятовування, емоції, вербальне та невербальне спілкування дітей.

У табл. 1 представлені етапи логопедичної корекції, їх тривалість і відповідні завдання корекції вторинних порушень.

Таблиця 1

Завдання фізичного виховання на етапах логопедичної корекції дітей із заїканням

Етап логопедичної корекції	Кількість занять АФВ	Корекційні завдання фізичного виховання
Підготовчий (1 місяць)	12-15	Навчання діафрагмальному диханню; розвиток дрібної моторики м'язів кисті; навчання розслабленню по контрасту з напруженням; навчання безмовним сигналам.
Обмеження мови: режим мовчання (1 тиждень); режим мовлення пошепки (2 тижні)	3-6	Удосконалення тривалості і плавності видиху; удосконалення навички розслаблення по контрасту з напруженням; розвиток загальної моторики з використанням елементів ритміки; удосконалення дрібної моторики м'язів кисті.
Зв'язна мова (1 місяць)	12	Удосконалення діафрагмального дихання із акцентом на подовження видиху з фонацією; удосконалення дрібної моторики м'язів кисті; розвиток почуття темпу і ритму руху; нормалізація м'язового тону, зняття м'язового напруження.
Відображена мова (1 місяць)	12	Удосконалення тривалості видиху у поєднанні в рухом, розслабленням і фонацією; удосконалення почуття темпу і ритму в поєднанні з рухом; удосконалення дрібної моторики м'язів кисті.
Питально-відповідна мова (3 місяці)	3-6	Удосконалення тривалості видиху в іграх і вправах з використанням мови; удосконалення дрібної моторики м'язів кисті; удосконалення почуття темпу і ритму в поєднанні з рухом.
Самостійна мова (2 місяці)	24	Закріплення навичок природного мовного дихання у вільній мові; удосконалення дрібної моторики м'язів кисті; закріплення навички точного виконання вправи в заданому темпі і ритмі.

Зміст адаптивного виховання на етапах логопедичної корекції заїкання (підготовчий етап)

Загальні завдання:

– формування спеціальних знань (функції різних частин тіла, назва і призначення спортивного інвентарю), формування уявлень про різноманітність фізичних вправ і рухомих ігор;

– навчання перешикування в колону, шеренгу, поворотам праворуч, ліворуч, кругом;

– закріплення основних рухових умінь (легко ходити й бігати; бігати, енергійно відштовхуючись від опори);

– розвиток загальної витривалості, гнучкості;

– формування навичок правильної постави і профілактика плоскостопості.

Корекційні завдання: навчання діафрагмальному диханню; розвиток дрібної моторики м'язів кисті; навчання розслабленню по контрасту з напруженням; розвиток слухової і зорової уваги; навчання безмовним (усним) сигналам. Корекційні завдання і засоби на етапі обмеження мови (3 заняття в режимі мовчання і 6 занять в режимі шепітної мови): навчати ритму дихання: співвідношенням і тривалості вдиху і видиху; навчати дробовому видиху без добору повітря; навчати протяжного видиху з фонацією глухих приголосних (в режимі шепітної мови); розслабленню м'язів ніг по контрасту з напруженням в різних положеннях (стоячи, сидячи, лежачи); розслабленню м'язів шиї; розвивати слухову увагу, вчити координувати рухи із заданим ритмом; динамічну координацію пальців рук у помірному темпі; навчати рухам пальців рук згідно з темпом і ритмом віршованих текстів.

Етап сполученого (зв'язного) мовлення.

Логопедичним завданням цього етапу є формування нових мовних стереотипів і виховання на їх основі навичок безсудомної мови. Успішному вирішенню цього завдання сприяють засоби, спрямовані на: удосконалення діафрагмального дихання з акцентом на подовження видиху з фонацією; удосконалення дрібної моторики м'язів кисті; розвиток почуття темпу і ритму рухів; нормалізацію м'язового тону, зняття м'язового напруження корекцію і розвиток координаційних здібностей.

Етап відображеної мови.

Завдання логопеда на даному етапі - формування навичок безсудомної мови. Заняття з фізичного виховання, з одного боку, продовжують вирішувати загальнооздоровчі й освітні завдання, а з іншого, - спеціальні, пов'язані з корекцією основної патології. До перших відносяться вправи, пов'язані з розвитком основних фізичних якостей і вдосконаленням рухових умінь, а саме - рухливі ігри та естафети, навчання бігу з різних висхідних положень, навчання стрибків у довжину і висоту з розбігу, підкидання і лову м'яча однією і двома руками, перекидання м'яча з однієї руки в іншу, поєднанню замаху з кидком при метанні. Ускладнюються вправи, спрямовані на корекцію і розвиток координаційних здібностей (орієнтуванню в просторі, швидкості реагування на змінні умови, рівноваги, точності рухів), закріплюються навички правильної постави,

триває профілактика плоскостопості. Більше уваги приділяється підтримці у дітей інтересу до різних видів спорту і навчання елементам спортивних ігор.

Спеціальними корекційними завданнями на етапі відображеної мови є:

- удосконалення тривалості видиху в поєднанні з рухом, розслабленням і фонації;
- удосконалення дрібної моторики кисті;
- удосконалення почуття темпу і ритму в поєднанні з рухом.

Корекційні завдання на цьому етапі вперше вирішуються за допомогою рухів у поєднанні з мовою.

Етап питально-відповідної мови.

Мета цього етапу логопедичної корекції - подальше вдосконалення навичок бессудомної мови в полегшених умовах спілкування: системи «запитання - відповідь».

Загальні завдання фізичного виховання:

- розвиток основних фізичних якостей (загальної витривалості, гнучкості, спритності, швидкості, сили);
- навчання бігу наввпередки і з подоланням перешкод;
- навчання лазінню по гімнастичній стінці одним і різними способами зі зміною темпу, перелазінню з одного прольоту на інший;
- навчання ударам і ловінню м'яча на місці та в русі однією і двома руками;
- навчання метання в горизонтальну і вертикальну ціль;
- закріплення навички правильної постави і профілактика плоскостопії.

Деяке збільшення навантаження здійснюється за рахунок внесення елементів ускладнення, обтяження та опору. Першочергова увага приділяється формуванню тривалого видиху, варіювання темпу і ритму дихання, тобто того, що пов'язане з навиком плавної мови, а також удосконалення дрібної моторики кисті, почуття темпу і ритму в поєднанні з рухом.

Етап самостійної мови.

Закріплення навичок бессудомної мови здійснюється у вільному мовному спілкуванні. Заняття будуються відповідно до програми з фізичного виховання, будь-яких обмежень, пов'язаних з основною патологією.

Поряд з оздоровчими і загальнорозвивальними вирішуються такі корекційні завдання.

- закріплення досвіду природного мовного дихання у вільній мові;
- розвиток і вдосконалення дрібної моторики кисті;
- закріплення досвіду точного виконання вправи в заданому темпі і ритмі.

Методика адаптивного фізичного виховання для дошкільнят із заїканням заснована на спільній діяльності педагога з фізичного виховання, логопеда і психолога і дозволяє погоджено і комплексно вирішувати завдання підготовки дітей із заїканням до навчання в загальній школі. Вона позитивно впливає на фізичну підготовленість, координаційні здібності, функцію дихання, психічний та особистісний розвиток дитини, підвищує рухову підготовленість дітей, покращує слухову і зорову увагу, пам'ять, знижує рівень тривожності, підвищує самооцінку, формує позитивну «Я-концепцію» і нівелює прояви рухових порушень.

ВИСНОВКИ. Методика адаптивного фізичного виховання для дошкільнят із заїканням заснована на спільній діяльності педагога з фізичного виховання, логопеда і психолога, і дозволяє узгоджено і комплексно вирішувати завдання підготовки дітей із заїканням до навчання в масовій школі. Вона позитивно впливає на фізичну підготовленість, координаційні здібності, функцію дихання, психічний і особистісний розвиток дитини, підвищує рухову підготовленість дітей, покращує слухову і зорову увагу, пам'ять, знижує рівень тривожності, підвищує самооцінку, формує позитивну "Я - концепцію" і нівелює прояви рухових порушень.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Мова онтогенетично, анатомічно, функціонально пов'язана з руховою системою. Рухові порушення в структурі мовленнєвої дисфункції розглядається як частина провідного дефекту.

У зв'язку з цим, корекція мови, рухового і психомоторного розвитку - процес комплексний, який вимагає участі і узгоджених дій усіх фахівців. Надалі провели дослідження і довели, що адаптивне фізичне виховання має величезний потенціал для корекції мовлення, оздоровлення і розвитку фізичних кондицій дітей. У перспективі будуть розроблені методичні підходи активізації, корекції і розвитку тих функцій, які прямо або побічно беруть участь в мовленнєвій діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байкіна Н.Г., Крет Я.В., Шапкова Л.В., Михайлова Є.Я. Індивідуальні методики адаптивної фізичної культури для осіб з розумовою відсталістю із затримкою психічного і мовного розвитку / навчальний посібник – Запоріжжя. – Запорізький національний університет. – 2014, – 342 с.
2. Белякова Л. И., Дьякова Є.А. Заикание : учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. „Логопедия” / Л. И. Белякова, Е. А. Дьякова. – М., 1998. – 301 с.
3. Власова Н. А., Беккер К.П. Заикание : – 2-е изд., перераб. и доп. / Н. А. Власова, К. П. Беккер. – М. : Медицина, 1983. – 256 с.
4. Волкова А. Логопедическая ритмика : учеб. пособие / А. Волкова. – 2-е изд., испр. – СПб. : Петербург - XXI века, 1997. – 286 с.
5. Vygodskaja I.G., Pellingier E.L. Ustranenie zaikaniya u doshkol'nikov v igre: Kn. Dlja logopeda. – М.: Prosveshshnie, 1989. – S. 50.
6. Kaljagin V. Esli rebenok zaikaetsja. Spb.: Piter. Kom. 1998. – s. 9.
7. Kuz'micheva N.A. Novye podhody k ozdorovitel'noj rabote v korrekcionnom detskom sadu.: Fizicheskoe vospitanie detej. – Sankt-Peterburg. – Spb.: CPI. – 1998. – S. 36-38.

8. Povarova I. A. Korrekciya zaikanija v igrach i treningah : prakt. ruk. dlja zaikajushhihsja i logopedov / I. A. Povarova. – SPb. : Sojuz, 2001. – 287 s.

9. Fidirko M.A. Fizicheskoe vospitanie detej s otklonenijami v razvitii.: Mezhvuzovskij sbornik nauchnyh trudov. / Krasnojarsk. – KGPM. – 1991. – 77 s.

УДК:378.D47:796.5:371.134

Безкоровайна Л.В.
Запорізький національний університет

ІНТЕГРАЦІЯ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Стаття розкриває деякі питання інтеграції в системі неперервної професійної освіти майбутніх фахівців з туризмознавства. Визначена роль інтеграції в системі неперервної професійної освіти України, доведена її закономірність та доцільність на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Розкрито перспективні напрями та авторські пропозиції щодо вирішення окремих питань, пов'язаних з означеною проблемою.

Ключові слова: “інтеграція”, “неперервна професійна освіта”, “професійна підготовка”, “майбутній фахівець з туризмознавства”.

Безкоровайная Л. В. Интеграция в системе непрерывного профессионального образования будущих специалистов по туризмоведению в высших учебных заведениях. *Раскрыты некоторые вопросы интеграции в системе непрерывного профессионального образования будущих специалистов по туризмоведению. Определена роль интеграции в системе непрерывного профессионального образования Украины, выявлены перспективные направления и авторские предложения по решению вопросов, связанных с данной проблемой.*

Ключевые слова: “интеграция”, “непрерывное профессиональное образование”, “профессиональная подготовка”, “будущий специалист по туризмоведению”.

Beskorovaynaya L.V. Integration in the system of the content professional training of future masters in tourism studies in higher education. *The article reveals some of the problems of integration in the system of the content professional training of future masters in tourism studies. The role of integration in the system of continuing professional education in Ukraine proved its legitimacy and appropriateness at the present stage of development of the Ukrainian society. The study created an opportunity for identifying promising directions and copyright of proposals to address specific issues related to the problem. Integration in higher education due to the law of development of science and is associated with an active manifestation of the trend towards the integration of scientific knowledge. That integration is seen as a condition for the synthesis of scientific knowledge, increasing their complexity and system. The study of the general laws of formation of the whole person in the learning process in higher education are the most productive in the humanitarian field of study. Finding ways to address the issues of improving the training of students capable of productive professional work, the owner of the system expertise, professional skills, formed professionally significant qualities and an appropriate level of qualification in accordance with the requirements of a modern market system encourages industry professionals to improve educational content, forms and methods of training specialists of new formation, the introduction in the educational process of modern information learning tools.*

Key words: “integration”, “continuous professional education”, “professional training”, “the future masters in tourism studies”.

Вступ. Нині процеси інтеграції охоплюють всі структурні елементи української освіти. Інтеграція в освіті є тенденцією, що набуває статусу однієї з базових категорій сучасної педагогіки. Цей процес розглядається в педагогіці не лише як частина складного процесу зближення, а й спосіб вирішення проблем взаємопроникнення національних культур, один з продуктивних і перспективних сучасних напрям вдосконалення освіти. Інтеграція в системі неперервної професійної освіти обумовлена розвитком науки й пов'язана з проявом тенденції до інтеграції наукових знань. Інтеграція є умовою узагальнення наукових знань, підвищення їх комплексності і системності. Дослідження загальних закономірностей формування цілісної творчої особистості в процесі навчання є найбільш продуктивними в гуманітарній галузі знань. Пошук шляхів вирішення питань вдосконалення процесу підготовки особистості, здатної до плідної професійної праці, вододіючої системою спеціальних знань, професійних умінь та навичок, сформованими професійно значущими якостями та відповідним рівнем кваліфікації згідно вимог сучасної ринкової системи спонукає фахівців галузі освіти до вдосконалення змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців нової формації, впровадження у навчальний процес сучасних інформаційних засобів навчання. Основні вимоги щодо вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах визначено у положеннях Конституції України (1991), Законі України «Про вищу освіту» (2010); неперервності освіти, міжнародної співпраці та інтеграції у галузі освіти – «Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті» (2002); загальних правових, організаційних та соціально-економічних засад реалізації державної політики України в галузі туризму – Законі «Про туризм» (1995 р.), «Про курорти» (2000 р.), Державній програмі розвитку туризму на 2002-2010 рр. (2002 р.).

Робота виконана відповідно до плану НДР Запорізького національного університету.

Формулювання цілей роботи. *Метою статті є з'ясування особливостей інтеграції в системі неперервної професійної освіти майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах.*